

TEKST: Lilian Heijmans

EEN MOOIE KANS VOOR DE AMSTERDAMSE MUIDERKERKTOREN ÉN LEERLING-BOUWVAKKERS

Aan de Linnaeusstraat in Amsterdam staat een opvallend monument: de Muiderkerktoren. Al lange tijd was de toren aan renovatie toe. Voor de Protestantse kerkgemeenschap, eigenaar van de kerktoren, was dit qua kosten geen haalbaar project. Daarop heeft M.J. de Nijs Projectontwikkeling de toren voor het symbolische bedrag van één euro gekocht. Bouwbedrijf M.J. de Nijs geeft met dit bijzondere renovatieproject leerling-bouwwerkers de kans ervaring op te doen in hun vakgebied.

Zevenennegentig jaar vormde de Muiderkerktoren onderdeel van de Muiderkerk. Helaas werd de Muiderkerk in 1989 door brand verwoest. De toren bleef gespaard en men besloot toentertijd een deel van de voorgevel van de kerk en de toren te handhaven. Hierdoor ontstond de unieke situatie van een kerktoren zonder kerk, waar een nieuwbouwkantoor tegenaan gebouwd werd. Onder in het kantoor bevindt zich nog een kerkzaal, die toegankelijk is via de oorspronkelijke entree van de kerktoren. Hierdoor gaat oud- en nieuwbouw

naadloos in elkaar over. De kerktoren zelf werd echter niet gebruikt, waardoor de staat van de toren in snel tempo achteruitging. Architect André van Stigt van architectenbureau J. van Stigt ontving in 2009 de Piet Kranenbergring voor zijn verdiensten voor de vastgoedontwikkeling in de stad Amsterdam. Bij de uitreiking van deze ring kwam hij in aanraking met de vraag om herbestemming van de Muiderkerktoren en besloot hier zijn medewerking aan te verlenen. De ring mocht hij in 2010 doorgeven aan Winfried de Nijs van het gelijknamige bouwbedrijf, waarmee tevens de samenwerking voor dit project bezegeld werd. Samen hebben zij een plan gemaakt voor de renovatie en herontwikkeling van de toren die in mei 2012 gereed is.

LEER/WERKPROJECT

Tevens werd besloten de werkzaamheden zoveel mogelijk uit te laten voeren door leerling-bouwwerkers, die een opleiding volgen in timmerwerk, lood-, zink-, lei-, en schilderwerk en natuursteen- en metselwerkreparaties. Ook leerlingen elektrotechniek doen op deze locatie ervaring op. In het kader van dit leer/werktraject werkt bouwbedrijf De Nijs samen met onder andere opleidingscentra zoals SSP Amsterdam, Bouwtalent en het ROC van Amsterdam.

De leerlingen/stagiaires zorgen niet alleen voor de uitvoerende werkzaamheden, maar werken ook mee aan de voorbereiding. Zowel bij de architect bij het maken van het ontwerp, het vergunningstraject en het bestek, als op de bouwplaats bij De Nijs zijn alle voorbereidingen door leerlingen uitgevoerd. De leerlingen werken altijd onder leiding van een leermeester. Dirk Vet, bedrijfsleider bij bouwbedrijf M.J. de Nijs vertelt over het project: "Er zijn nu zeven verdiepingen van ongeveer 25 m² vloeroppervlak in de toren, die bedoeld

zijn als bedrijfsruimtes. Vier verdiepingen waren al aanwezig en we hebben drie nieuwe tussenverdiepingen gerealiseerd. Per drie verdiepingen zijn een pantry en toiletgroep aangebracht. Daarnaast hebben we uiteraard ook centrale verwarming en een combinatie van kunstmatige en natuurlijke ventilatie aangebracht. Alle ruimtes worden goed ontsloten, doordat we aan de achterkant van de toren een extern trappenhuis met glazen panoramalift geplaatst hebben. Om het trappenhuis en de liftschacht te kunnen bouwen, moesten we onder de liftput tot twee meter diep uitgraven en de fundamenteen aanpassen. Gelukkig bleken de oorspronkelijke houten heipalen en de fundering in goede staat te verkeren. Die hebben we aangevuld met een drietal heipalen onder het trappenhuis en de liftput. De palen gaan 19 meter diep en bestaan uit stalen pijpen van drie meter lang, die we aan elkaar gelast hebben en daarna gevuld hebben met beton." De buitenkant van de toren met oude zandstenen ornamenten moest gehandhaafd blijven, maar was zwaar beschadigd. De firma Ervas uit Hilversum heeft dit aangeheeld met een substantie van mortel vermengd met kunststof, waardoor ook de ornamenten er weer als nieuw uitzien. De vensters die in de toren zaten, zoals de rozenvensters, heeft de Nijs van doorzichtig glas voorzien voor een optimale lichtinval en aan de binnenkant zijn ter isolatie, voorzetzramen geplaatst. Hierdoor blijft de oorspronkelijke constructie behouden en hebben de bedrijfsruimtes een fenomenaal uitzicht over de stad. In de ruimtes zelf zijn de muren in ruwe staat gehandhaafd met een strakke lambrisering tot anderhalve meter hoog. Ook de balken waarvan bij een aantal de brandsporen nog duidelijk te zien zijn, blijven zichtbaar.

NET ALS IN 1892

Een van de leerlingen, Guido Tuin, vertelt: "Het was absoluut geen standaardwerk. Alle materialen moesten met de hand naar boven worden gebracht, net als bij de bouw in 1892. Dat kwam omdat de lift nog niet in gebruik was en een bouwlift geen optie was. Bij aanvang van het project konden de ramen in de toren namelijk nog niet open. Daarnaast hebben we op diverse verdiepingen extra ramen en deuren aangebracht.

Hierbij moesten we soms door 80 cm dikke muren boren." Henk Speksnijder leermeester op het project, voegt hieraan toe: "Ook de originele haan op het dak is opnieuw verguld. Dat was een hele klus om die zonder kraan van het puntje van het dak te halen en weer terug te plaatsen. De constructie weegt ruim 50 kilo. Maar het is gelukt en hij

staat er weer stralend bij." Het is de bedoeling dat het pand na oplevering overgaat naar Stadsherstel Amsterdam NV die de bedrijfsruimtes gaat verhuren. Via hen wordt ook de bovenste verdieping op aanvraag opengesteld voor bezoekers. Wie hier straks geen bedrijfsruimte huurt, kan dus toch van het fenomenale uitzicht genieten. ■

ADVERTENTIE

Vakmanschap en overzicht tot in het kleinste detail

■ Zorggebouwen ■ Utiliteitsprojecten ■ Renovatie / Restauratie ■ Eigen Ontwikkeling ■ Woningbouw
> Muiderkerktoren Amsterdam

M.J. de Nijs en Zonen
Postbus 1
1749 ZG Warmenhuizen info@mjdennis.nl
Telefoon 0226 - 39 70 00 www.mjdennis.nl

Flexibel bouwen op een betrouwbaar fundament